

Decyzja
Prezydium KK
nr 32/10

ws. opinii na temat założeń do projektu ustawy zmieniającej ustawę o emeryturach
kapitałowych oraz niektóre inne ustawy

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” negatywnie ocenia przedstawione przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej *założenia do projektu ustawy zmieniającej ustawę o emeryturach kapitałowych oraz niektóre inne ustawy.*

Propozycja obniżenia poziomu składki przekazywanej do otwartych funduszy emerytalnych z 7,3 % do 3 % pozostaje w sprzeczności z założeniami reformy emerytalnej wprowadzonej w 1999 r. Celem reformy było wprowadzenie systemu emerytalnego odpornego na niekorzystne zmiany demograficzne, które miały nastąpić w pierwszej połowie XXI wieku. Aby ograniczyć wpływ pogarszających się relacji pomiędzy pokoleniem osób opłacających składki na ubezpieczenie społeczne a generacją osób pobierających świadczenia zdecydowano się na stopniowe zastępowanie w całości repartycyjnego systemu emerytalnego systemem repartycyjno-kapitałowym. Kapitałowa metoda finansowania świadczeń emerytalnych jest bowiem powszechnie uznawana za odporną na niekorzystne zmiany demograficzne. Jednocześnie zakładano, że niedobór Funduszu Ubezpieczeń Społecznych powstały wskutek zmniejszenia wysokości składki przekazywanej na finansowanie bieżących świadczeń emerytalnych metodą repartycyjną będzie pokrywany ze środków publicznych pochodzących z Funduszu Rezerwy Demograficznej, prywatyzacji oraz budżetu państwa.

Zmniejszenie udziału metody kapitałowej w finansowaniu przyszłych świadczeń emerytalnych oznacza zwiększenie ciężaru finansowania emerytur przez przyszłe pokolenia. Jest ona podyktowana wyłącznie bieżącymi trudnościami finansowymi budżetu państwa i nie znajduje żadnego merytorycznego uzasadnienia. NSZZ „Solidarność” nie akceptuje wykorzystywania środków, które według założeń reformy emerytalnej z 1999 r. miały pozostać własnością samych ubezpieczonych do działań mających na celu zmniejszenie deficytu budżetu państwa.

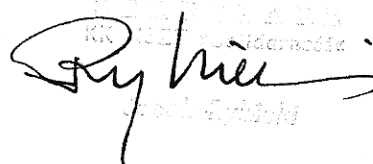
Propozycja stworzenia możliwości jednorazowej wypłaty środków zgromadzonych w otwartym funduszu emerytalnym jest wyrazem niezrozumienia roli, jaką pełni emerytura w systemie ubezpieczeń społecznych. Ubezpieczenie emerytalne opiera się na założeniu, że państwo nakłada na ubezpieczonego w okresie jego aktywności zawodowej obowiązek opłacania składek, gwarantując mu w zamian, po osiągnięciu wieku emerytalnego, prawo do świadczenia, którego wysokość zależy od wysokości opłacanej składki, długości okresu jej opłacania oraz wieku przejścia na emeryturę. Świadczenia emerytalne mają na celu zapewnić ubezpieczonemu po osiągnięciu wieku emerytalnego i zakończeniu aktywności zawodowej środki utrzymania się. Z tego względu cechą kategoryalną emerytury jest jej długoterminowy i dożywotni charakter. Do tej pory zarówno część składki na ubezpieczenie emerytalne odprowadzana do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (12,22 % podstawy wymiaru) jak i część składki odprowadzana do otwartych funduszy emerytalnych (7,3 % podstawy wymiaru) miała być przeznaczona na finansowanie świadczeń emerytalnych. Propozycja stworzenia możliwości jednorazowej wypłaty środków zgromadzonych w otwartym funduszu emerytalnym zakłada w istocie rzeczy ograniczenie zakresu zabezpieczenia społecznego na starość do emerytury finansowanej z części składki na ubezpieczenie społeczne odprowadzanej do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Składki gromadzone przez lata w otwartych funduszach emerytalnych będą przeznaczone na wypłatę nie emerytury, lecz jednorazowej nagrody z tytułu przejścia na emeryturę. Wprowadzenie możliwości jednorazowej wypłaty środków zgromadzonych w otwartym funduszu emerytalnym narażać będzie na niedostatek osoby, które pod wpływem doraźnych potrzeb finansowych zdecydują się na taką jednorazową wypłatę oraz wydatkowanie uzyskanych w ten sposób środków na cele niezwiązane z ochroną przed ryzykiem starości. Osoby te oczekiwać będą następnie wsparcia z systemu pomocy społecznej. W rezultacie koszty związane z wprowadzeniem proponowanego rozwiązania i tak poniesie państwo. Można odnieść wrażenie, że bezpośrednim powodem zgłoszenia omawianej propozycji jest nie deklarowana przez projektodawców chęć stworzenia ubezpieczonym wyborcu, lecz brak koncepcji rozwiązań zachęcających zainteresowane podmioty do tworzenia zakładów emerytur dożywotnich, które zajmowałyby się profesjonalnym zarządzaniem środkami przeznaczonymi na finansowanie emerytur dożywotnich metodą kapitałową. Za takim wnioskiem przemawia w szczególności zgłoszenie dodatkowo propozycji usunięcia z obrotu prawnego instytucji dożywotniej emerytury kapitałowej

Zdaniem Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” środkiem do poprawy sytuacji finansowej Funduszu Ubezpieczeń Społecznych powinny być działania zmierzające do zwiększenia jego przychodów poprzez ograniczenie zjawiska zatrudnienia na czarno, likwidacji możliwości podejmowania pracy w ramach tzw. nielegalnego samozatrudnienia, poprawy ściągalności składek na ubezpieczenie społeczne czy wykluczenia możliwości realizacji obowiązku ubezpieczenia w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego przez osoby nieprowadzące działalności rolniczej. Kryzys finansowy ujawnił również potrzebę zmian w systemie funkcjonowania otwartych funduszy emerytalnych zmierzających do ograniczenia kosztów ich funkcjonowania, zwiększenia efektywności ich działalności oraz ograniczenia ryzyka inwestycyjnego ponoszonego przez ubezpieczonych.

Warszawa, 9 lutego 2010 r.

Prezydium KK

NSZZ „Solidarność”

The image shows a handwritten signature in black ink over a faint, circular official stamp. The stamp contains the text 'NSZZ Solidarność' and 'Prezydium'.